

Viure de rendes

A l'estat espanyol el repartiment de la riquesa no és equitatiu: el poder econòmic i financer està distribuït i concentrat de tal manera que entre 500 i 1.000 persones controlen el benestar social de quasi 45 milions de ciutadans. Aquestes persones prenen les decisions de tot allò que s'ha de produir, de quins recursos utilitzar i sobretot del nombre de persones que treballaran.

Al nostre estat es genera anualment una certa quantitat de riquesa. Per saber com es distribueix aquesta riquesa entre tota la població la dividim en dues categories. Una és la dels **salaris**, entesos com remuneració del treball i font bàsica dels ingressos de la gran majoria de la població. L'altra és la dels **beneficis** del capital, entenen aquests com aquells diners invertits per tal de generar més diners (accions, fons, pisos, producció de béns i serveis...).

Aquesta distribució suposa una gran simplificació, ja que a l'interior de cadascuna de les dues categories, es poden trobar grans diferències d'ingressos salarials o de rendes entre diferents grups i persones. Tothom sap per exemple que les remuneracions del treball no són iguals entre tots els treballadors, sinó que existeixen importants diferències com a conseqüència de la

diferent consideració social de les tasques que aquests exerceixen. Els 10% amb els salaris més alts es queden amb més del 25% de la massa salarial total.

Si bé la participació dels assalariats en les rendes de capital en el seu conjunt és menyspreable, si és cert que hi ha cada vegada més treballadors amb salaris mitjos/alts que són propietaris d'accions, fons d'inversió etc., Per aquest grup les rendes de capital són una part dels seus ingressos més enllà del salari. La realitat doncs, és més complexa que la plantejada a l'inici.

En les últimes tres dècades, des de mitjans dels 70, s'ha anat produint una lenta però continuada redistribució del PIB dels ingressos per treball cap als beneficis del capital, acabant per ser, poc a poc molt considerable.

La participació dels ingressos dels assalariats en el total del PIB a Espa-

nya s'ha mantingut pràcticament constant des de la dècada dels 70. Això, en una primera ullada, ens podria suggerir que en els últims 40 anys la distribució de la renda s'ha mantingut al mateix nivell, i que no hi ha hagut redistribució ni a favor del treball, ni a favor del capital. Però en realitat això no és així.

El percentatge de la població activa que treballa de forma assalariada ha pujat del 56% de l'any 1987 fins quasi el 76% de l'any 2008. Això vol dir que un nombre més gran de persones rep el mateix tros del pastís. Per altra banda, el percentatge corresponent a ingressos del treball per compte propi ha anat també augmentant, tot i que molts són falsos autònoms. Llocs de treball abans ocupats per treballadors assalariats ara són desenvolupats, sovint per les mateixes persones, però amb la condició d'autònoms. Són els anomenats TAED, treballador autònom econòmicament dependent.

Són els beneficis del capital els que han pujat des del mínim del 25 % del PIB en l'any 1967 fins a fregar gairebé el 40 % en el 2006. Com a contrapartida, el total dels ingressos pel treball, sumant treball assalariat amb treball per compte propi, va baixar del 75% al 61% en el mateix període. S'ha redistribuït un 14% del PIB a favor dels beneficis empresarials i rendes de capital

Aquesta redistribució a favor del capital ha estat tan gran que ha absorbit una gran part de l'augment de productivitat que ha tingut lloc en aquest període. És a dir, cada cop els treballadors són més i més productius i per tant creen més riquesa. Però aquest augment de la riquesa no es trasllada als salaris sinó que se l'apropia el capital.

Per altra banda, els salaris reals a Espanya estaven pràcticament estancats des de l'any 1980 i s'estan deteriorant des de 2005. Si bé s'han anat reduint les hores anuals per treballador les classes populars (ocupats i aturats) en el seu conjunt dediquen avui més del seu temps per a treballar en i per a l'economia formal que fa 25 anys, abans de la "tercera revolució industrial". ■

